

Prirodoslovno.

Myurella Careyana, Sull.

Tako se imenuje v Evropi dozdej ne še najdeni znameniti mah.

Na svojih prirodoslovnih izletih sem letos mimo družega tudi mahove nabiral. Viševška okolica je različnih plemen in vrst tako bogata, da skoraj polovico onih, ktere Rabenhorst v svoji kriptogamni flori našteva, sem samo v tukajšnji okolici nabral, med njimi pa tudi zgorej imenovanega, o katerem mi g. Juratska, kteremu sem nekaj meni še neznanih mahov v determinacijo poslal, piše, da te vrste mah do zdaj še ni bil najden v Evropi, ter se nahaja samo v severni Ameriki. To nam zadosti priča, da v naši lepi, na prirodoslovnih stvaréh tako bogati deželi se marsikaj najde, česar bi drugej zastonj iskal, a marsikaj bi se še našlo, kar nepoznano kje tiči, ako bi žalibog! nečimurnost ne bila tako velika za prekrasno prirodo, in ako bi več ljudi z večim veseljem se pečalo z njo ter jo preiskavali.

Robič.

Politične stvari.

Kako bode z volitvami v družih deželah.

V časnikih se bere, da povsod se na vso moč pripravljajo na volitveni boj in da povsod se bojijo nemčurski ustavoverci, ki ne privoščijo nobenemu drugemu narodu njegovih pravic, in da bodo spet padli.

Na Vorarlberškem je škofa namestnik pl. Amberg po deželi poslal navdušeni oklic na duhovščino in ljudstvo, ki jim priporoča, naj se vsak od prvega do zadnjega, kdor ima pravico voliti, udeleži volitve. Greh bi bil, zdaj nečimurnemu biti! Če se država v deželnih in državnih zborih vtikuje v cerkvene zadeve, sme in mora se tudi duhovščina v državne. Prepričani smo — piše časnik „Vaterland“ — da na Vorarlberškem kakor na Kranjskem bodo zopet voljeni vsi prejšnji poslanci, ki so v poslednjem zboru pokazali, da so vredni zaupanja, ki ga narod v nje stavi.

Na Moravskem nemčurska koterija zemljo in pekel na pomoč kliče, da bi premagala našo (federalistično) stranko; vendar v kmečkih in mestnih občinah ne bodo nič opravili; velika nevarnost je le v velikem posestvu; pričakovati je, da bode mnogozasluženi voditelj federalistične stranke grof Egbert Belkredi vso moč napel, da jej pomaga do zmage, čeravno je zdaj oni Chlumezky minister, ki je popred kot c. k. vladni svetovalec kolovodja bil ustavoverski stranki in jej bode pomagal na vse kriplje. — Na Českem je zmaga federalističnih velikih posestnikov gotova.

V gornji Avstriji bodo kmečke občine gotovo prejšnje poslance volile in morebiti, da tudi v mestih pridobi naša stranka nekoliko poslancev, bolj nevarne pa so volitve velikih posestnikov; vendar je pričakovati, da veliki posestniki, ki so pri zadnjih volitvah v istem duhu, kakor mi volili, se ne bodo izneverili svojim načelom.

Gornjo-avstrijski volitveni odbor katol. društva je dal za srenje na kmetih glasilo: Ravno tisti volilni možje — ravno tisti poslanci! in potem kliče:

„Dvakrat v kratkem času ste bili prašani, če hočete potegniti z liberalci; vi pa ste določno in z enim glasom odgovorili, da tisti niso možje vašega zaupanja, ki očitno govoré od razpada cesarstva in vse od Prusa pričakujejo, tudi ne cerkveni roparji, brezverniki, začetniki šolskih postav in sleparji; odgovorili ste, da hočete imeti mir in pokoj v cesarstvu, ktere ga uni podkopujejo in

trgajo; — da hočete biti varni; — da hočete sami po svoji veri živeti in da morete tudi otroke kršansko-katoliško odrežati; — da hočete toraj v svoji deželi le katoliške in domoljubne može imeti za namestnike v deželnem zboru! In zdaj — če tudi ste že dvakrat določno odgovorili, kaj je vaša volja, vendar morate še v tretje iti volit!

Zakaj? Liberalci vam bodo rekli: zadnji deželni zbor je bil nepostaven, in zato je razrešen!

To je laž! Cesar je dvé postavi (pri nas eno) razrešenega deželnega zbora potrdil in s tem je sam spoznal in potrdil, da je bil zbor postaven.

Laž je! Zakaj le samo vsi tisti deželni zbori so razrešeni, v kterih katoliški in patrijotški poslanci večino imajo.

Resnica je to-le: Liberalci na to merijo (bere se po vseh njih časnikih), oni merijo na to, da že tretja volitev v tako kratkem času bode vas utrudila in omečila, da vas ne bi bilo več k volitvi, in da jim bode lepo prostor pustili. — Odgovorite jim moško, prvič pri volitvi volilnih mož, in potlej pri volitvi poslancev! Storite kakor Tirolci! Tudi njih deželni zbor so poprej razreševali, kakor zdaj vašega; pokazali so pa pred vsem svetom, da možje se ne dajo vpregniti in podreti, kteri imajo pregovor: „Z Bogom za vero, cesarja, domovino!“

Po njih se ravnajte; držite skupaj, in poslednjikrat bode to, da se liberalci vmišljujejo z vami se skušati!

Dopisi.

Iz hrvatske Reke 26. nov. (*Tužna nam majka Slava! Slovenci! ne vdajte se tujcem!*) Primate drage „Novice“ v svoj mnogocenjeni list sledeče vrstice (sam Bog vedi, kako bi rekel) naše ali?? Reke! Ko se je to mesto v Magjar-orsag prekrstilo, mislili so Rečani, da jim bode Fiumera iz Magjarskega preko Hrvatske sam med, sladkor, zlato in srebro vozila; al tužni jako so se prevarili! Od velikega veselja prišlo je brzo na tugo in žalost! Naši mladi očetje (stari, koji so pametni, se ne brigajo za to) delali so i še danes delajo na nos na vrat, da vse, kar je narodnega, se iz Reke zapodí; misleći, da vsemogoćna Ungarija bode jih bogate i srećne storila, — da bode njihove domaće sine na časti i službe postavila, — da jih bode vojaškega jarma oslobodila, — da jim bode samo zlato i srebro pošiljala, i da tako od hrvatske svoje matere nikdar več nobene potrebe ne bodo imeli, ampak kakor bubrek v boji bodo plivali. Al tužna majka Slava! kako nizko so padli! Magjari pošiljajo svoje ljudi na prve službe; Magjari noćejo, da se kaka služba v maternem jeziku opravljja, i kar je še več, odstranili so tudi vredne, spoštovane i učene učitelje od nižih šol, i to samo zato, ker niso hoteli magjarski čardaš plesati; postavili so neznane tuje, lahone ali druge vélike liberalce za učitelje, kajti ti plešejo, kakor oni gosljajo; Magjarov niso mogli, a Hrvatov niso hoteli, zato so poklicali tujce. I tako vam gre vse narobe. Sedaj pred nekoliko dnevi je magjarska vlada dala zapoved, da se Rečka županija ima prenesti na Šušak, to vam je preko vode Fiumere; naj gre vse ven iz Reke, kar po hrvatskem diši. Županija je imela skupščino v soboto preteklo, i odloćila je ostati na Reki, zato, ker je Reka Magjarom provizorno dana; ako pa viša oblast bode zapovedala, takrat se bode prenesla v Bakar, dve uri daleć, a ne v Šušak. Malo kasneje bode morala marširati tudi naša vredna, narodna mladež z gimnazijo skupaj ali v Bakar ali v Karlovac, zato, ker je vse v njej narodno; i tako bode „in fine finali“ ostala Reka prava pustinja i to tem več, ako je istina, kakor se piše, da bode